

ZPŮSOBY A ÚČELY UŽÍVÁNÍ VÝUKOVÝCH ZDROJŮ ŽÁKY 2. STUPNĚ ZÁKLADNÍCH ŠKOL

WAYS AND PURPOSES OF USING TEACHING AND LEARNING
MATERIALS BY LOWER SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Gabriela Mynářová, Aleš Bednárek, Marek Václavík

Klíčová slova: *edukační média, edukační zdroje, způsoby užívání edukačních zdrojů, účely užívání edukačních zdrojů*

Keywords: *educational media, educational resources, use of educational media, purpose of educational media*

Cíle v ČJ

Poster prezentuje výsledky výzkumu, jehož cílem bylo zaměřit se na užívání tištěných a digitálních zdrojů žáky 2. stupně ZŠ. Poster se zaměřuje na otázky týkající se zejména domácí přípravy na výuku. Hlavní výzkumnou otázkou bylo, jaké zdroje žáci používají a k jakým účelům. Zároveň jsme zjišťovali, jaké tištěné zdroje nejčastěji používají a také jsme položili otázky týkající se užívání digitálních materiálů.

Teoretická východiska v ČJ

Ve výzkumu se opíráme o sociokulturní teorie edukačních médií. Navazujeme na výzkumy účelů a užívání výukových zdrojů ve třídách. Východiskem pro výzkum je zmapování dostupných zdrojů pro přípravu na vyučování žáků 2. stupně ZŠ. Termín výukový zdroj v kontextu našeho výzkumu zahrnuje všechny textové zdroje, které žáci používají při učení, ať už v tištěné (příp. psané) nebo digitální podobě. Primárně se zaměříme na učebnici, která je stále důležitým výukovým zdrojem při vyučování i domácí přípravě na něj (Červenková & Sikorová, 2014).

Metodologie v ČJ

Výzkum probíhal na vybraném vzorku žáků 2. stupně ZŠ a výzkumný vzorek tvořilo 20 respondentů, žáků 2. stupně základních škol. Zaměřili jsme se na jednotlivé výukové zdroje v žákově přípravě na vyučování. Ve výzkumu

byly respektovány principy kvalitativně orientovaných metodologických postupů. Zvolenou metodou byly hloubkové polostrukturované rozhovory s respondenty. Získané výpovědi byly se souhlasem respondentů auditivně nahrávány a následně doslovně transkribovány. Pro interpretaci výsledků jsme použili otevřené a axiální kódování.

Závěry v ČJ

Ukázalo se, že žáci 2. stupně základních škol při přípravě na vyučování často používají své vlastní výpisky z hodiny či pracovní listy vytvořené učitelem. Dalším často užívaným materiálem je učebnice, která sice nepatří mezi oblíbené zdroje, ale hraje důležitou roli případě žakovy absence. Nemůžeme opomenout pracovní sešity do jednotlivých předmětů, které jsou nezbytné pro opakování učiva a k tvorbě domácích úkolů. Závěrem je nutné zmínit také internet. Tomu se nedostává takové oblibě jako u předchozích zdrojů, nicméně pro některé žáky i ten představuje důležitou součást v přípravě na výuku.

Souhrn příspěvku v AJ

The research has shown that lower secondary students often use their own notes made in lessons as well as handouts prepared by their teacher supplemented by detailed notes from lessons. Another frequently used resource is a textbook which is also a great resource of knowledge when being absent from school. However, students do not find a textbook to be a good resource for their preparation. We should not forget to mention workbooks which are essential for revising the topic and homework-making. Finally, it is also crucial to mention the Internet. It does not belong to the group of preferred resources, but some students find it highly important.

Prezentované výsledky vzešly z výzkumného projektu Program institucionálního rozvoje OU IRP 201823 „Edukační média“ a projektu SGS03/PdF/20 „Tištěné a digitální zdroje v procesu učení žáků 2. stupně základních škol“.

Bibliografie

- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research Methods in Education*. 7th edition. London and New York: Routledge.
- Červenková, I., & Sikorová, Z. (2014). Strategie žáků s textovými materiály při domácí přípravě na výuku. In *Pedagogický výzkum: spojnice mezi teorií a praxí*, 59-71. Olomouc: Agentura Gevak.

Horsley, M., & Sikorová, Z. (2014). Classroom Teaching and Learning Resources: International Comparisons from TIMSS. A Preliminary Review. *Orbis scholae*, 8(2), 43–60.